

Esters fantastiska

PÅ SPÅRET. Utan någon som helst tvekan plöjer blodhunden Ester sig fram genom den täta undervegetationen, hon vet exakt åt vilket håll hon ska.

nos räddar liv

SPÅRPROFFS. Erik Bagge, Magnus Nilsson, Karl-Erik Karlsson och Ester hittar ofta rätt.

SMIFF. Kalsonger är en bra "smeller" eftersom de suttit nära kroppen och få andra har rört vid dem.

FULL FART. När Ester drar i väg gäller det att hänga med så gott det går.

Blodhunden Esters förmåga att hitta försvunna personer är helt enastående. Trots det kallas hon och hennes ägare Karl-Erik oftast in först när polisen gett upp och hoppet nästan är ute.

TEXT HANS P A KARLSSON FOTO PATRIK BERGENSTAV

Någon är försvunnen. I filmens värld får en hund lukta på en tröja eller en nalle och sedan sticker den i väg åt något håll med nosen i marken, sniffande efter ett osynligt spår som följer den försvunna personen lika rakt som ett snöre. Så enkelt är det sällan i verkligheten, menar den svenska polisen. Men det ligger ganska nära det Spårhundgruppen gör.

Om blodhunden Ester får en säker utgångspunkt, där en person har varit innan han eller hon försvann, och sedan får lukta på en personlig sak så är det inte mycket som kan stoppa henne. Det mesta verkar fungera. Till och med i ett godispapper, som borde vara fyllt av andra och starkare dofter, känner hon lukten av en människa. Men allra bäst är det om hon får sniffa på underkläder, även om det kan vara känsligt att be om det när det är skarpt läge och oroliga anhöriga ber om hjälp.

– Det är väldigt viktigt att vi får en så kallad "smeller" som inte är kontaminerad, alltså att ingen annan har rört vid den. Sedan följer hunden den speciella lukten och då spelar det ingen roll om hundra människor har gått samma väg eller om spåret är flera dagar gammalt. Det är grundreceptet. Blodhundar är envisa djur när de spårar och vi försöker inte styra utan följer bara med. Vi litar på dem, säger Esters ägare Karl-Erik Karlsson.

ATT BLODHUNDEN är ganska krävande och har en alldeles unik spårförmåga upptäckte Karl-Erik tidigt. Han skaffade sin första blodhund redan under studentåren i Lund i mitten av 1970-talet och det första riktiga uppdraget var när en kamrats mamma hade gått vilse i skogen. Först hade polisen sökt av området utan resultat. Då ringde kamraten efter Karl-Eriks blodhund.

– Vi åkte dit i ösregnet, i kolsvart mörker. Poliserna hade stannat kvar av ren nyfikenhet, men de skrattade och sa att vi hade läst

för mycket Kalle Anka. Tre timmar senare hittade vi kvinnan på en liten stig. Hon hade ramlat och kunde inte ta sig upp. Hon överlevde, men det är tyvärr sällan vi kommer in så tidigt, säger Karl-Erik.

OTALIGA GÅNGER har hans blodhundar sökt efter försvunna människor sedan dess, oftast på uppdrag av anhöriga som griper efter ett sista halmstrå. Vid flera tillfällen har hundarna också hittat personen i fråga. Även om han eller hon inte alltid varit vid liv, så har spåret där personen gått kunnat ge en förklaring till vad som hänt och tröst för närstående.

– Många gånger kommer vi tyvärr in alldeles för sent i sökandet eftersom polisen vill använda sina egna hundar först. Men deras hundar följer alltid det färskaste spåret de hittar. Om någon annan har rört sig i området så stör det sökningen. Under lång tid har det också funnits en rådande uppfattning att hundar inte kan spåra på det sätt som blodhunden gör och därför har de inte tagit oss på allvar.

NÄRTREÄRIGE JESPER FÖRSVANN under en förskolepromenad i en skog utanför Kungsbacka 1997 var det mycket som gick snett. Det var många människor i området som ville hjälpa till att leta. Karl-Erik och blodhunden Rory blev inkallade under samma eftermiddag och de fick tidigt upp ett spår efter pojken längs en bäck. Men plötsligt fick de avbryta eftersom någon sa sig ha sett Jesper inne i Kungsbacka centrum. De måste åka dit.

– Men det var en gammal iakttagelse, någon hade sett honom där före skogsutflykten. När jag sedan ville åka tillbaka och fortsätta söka hade det blivit mörkt och polisen hade avlyst skogsområdet. Jag återvände nästa dag och hittade samma spår igen och det visade sig att Jesper låg bara en liten bit från platsen där jag hade varit tvungen att bryta dagen innan. ▶

”Blodhundar kan känna lukten av ett gram svett på elva kilometers avstånd, även i stadsmiljö där många tusen människor svettas varje dag.”

► Trots tragedin blev många imponerade av blodhunden. Inte minst inom polisen, som själva fick utstå hård kritik efter det som hände. *Jespers Blodhundsteam* bildades för att vara en extra resurs när någon försvann. Polisen gjorde försök att träna en egen blodhund, men samtidigt skrevs ett regelverk som omöjliggjorde försöket i praktiken.

– För att få använda blodhunden i tjänst krävdes samma disciplin som polisen har på sina schäfrar. De är tränade att lyda minsta vink från sin förare. Skulle vi kräva samma lydnad av våra blodhundar så har vi inte längre någon spårhund. De måste få vara lite egensinniga och styra själva efter den vittring de känner, säger Karl-Erik.

DET ÄR INGEN ENKEL MATCH att trampa omkring i oländig skogsmark, ibland uppemot en mil med en hund som drar. Blodhunden är kraftig och har stora tassar som får bra grepp. Efter 30 år började Karl-Erik se sig om efter en efterträdare. Erik Bagge blev den som fick förtroendet.

Spårhundgruppen består i dag av fyra personer. De är ständigt beredda om någon skulle ringa och be om hjälp när någon har försvunnit. Det sker förvånansvärt ofta men det är inte alltid något som uppmärksammas av media.

INOM TVÅ TIMMAR kan Erik och de andra vara i gång, när som helst på dygnet. Fortfarande sker allt arbete på ideell basis. Utrustningen är samma som den polisen har och har köpts för pengar som människor skänkt under åren.

– Vi har GPS på hunden och kartor i datorn så att någon alltid kan följa var vi är. Det är en säkerhet för mig också om jag skadar mig. Vi har alltid en följebil där Magnus sitter med kommunikationsradio och varnar om jag exempelvis går i mörker och närmar mig ett stup. Under tiden sitter Karl-Erik och hans fru Gerd med de anhöriga och berättar vad som händer och förbereder dem på att det kanske inte alltid går bra, säger Erik.

KARL-ERIK ÄR SJÄLV POLIS, fast på Ekobrottsmyndigheten. Förutom Ester har han blodhunden Måns som håller på att tränas. Bara för att man har en blodhund så går det inte att ge sig ut i skogen och spåra, det ligger mycket träning bakom en duktig spårhund. Med Erik Bagge och Måns håller nästa generation av Spårhundgruppen på att ta över. I dag finns också ett gott samarbete med roteln för våldsbrott inom polisen i Västra Götalands län och de anar en liten öppning även på andra håll.

– Vi vill inget hellre än att ha ett gott samarbete med polisen. Om ett stort område ska sökas av så kanske vi kan skära ut en tårtbit där vi hittar ett spår, och så kan polisen lägga resurserna där. Det kan vara väldigt frustrerande att vi kommer ut så sent och ser det vi gör och samtidigt vet att vi kan göra skillnad, säger Karl-Erik. ■

Världens bästa spårhund

■ **AV ALLA SKARPA** spårhundar i världen är blodhunden den förnämsta. Dess luktsinne är tio gånger mer känsligt än en genomsnittlig hunds och tusen gånger känsligare än människans. Den spårar lika bra i skog som i stadsmiljö och har en unik förmåga att särskilja lukter. För en blodhund är människors lukt mycket stark, alla har en egen lukt som är lika individuell som ett fingeravtryck.

Strax ovanför marken svävar luktmolekyler som fångas av miljoner luktceller i blodhundens nos. De skickar sedan signaler till hjärnans luktklob som är fyrtio gånger större än människans.

Källa: Dokumentärfilmen *Geniet hunden*

AOOOOO! Här är vi, ylar Ester. Men hon har även en GPS-sändare på sig för säkerhets skull.

NÄSTAN FRAMME. Ester har fått lukta på ett godispapper som reportern har tappat. Det blir en enkel match att hitta honom där han sitter gömd en bit in i skogen.

Arraks Original Jacka

Designad tillsammans med brukshundfolk
Ger utövaren den bästa förutsättningen för att hålla sig varm och torr
Men även för att bekvämt utöva hundsport och andra utomhusaktiviteter

DOLD REGNTÅT HUVA I KRAGEN, MED SKÄRM.
EXTRA STOR OCH HÖG KRAGE MED INSIDA I
MICROFLEECE.

RYGGPARTIET HAR EXTRA RYGGOK SOM
ÄR ÖPPNINGSBART I NEDERKANT
SAMT RYGGREFLEX.

UPP- OCH NERVIKBARA ÄRMREFLEXER.
3M REFLEXER FRAMFRONT SAMT PÅ
ÄRMENS KARBORRESTÄNGNING.
ÄRMFICKA MED DRAGKJEDJA.
KARBORRE FÖR FLEXIBEL
ÄRMSTRÄCKNING

DUBBEL FRONTPLACKET
TÄCKER DRAGKEDJAN SAMT
SYDD AVRINNINGSKANAL PÅ
INSIDAN.
EXTRA DRAGKEDJEÖPPNING
VID ARMHÅLA FÖR BÄSTA
VENTILATION. ELASTISK
STRING I BÅDE MIDJA OCH
NEDERKANT AV JACKAN.

DOLD MOBILTELEFONFICKA.
FYRA BRÖSTFICKOR, 2 MED
DRAGKEDJA OCH 2 MED FICKPÅSE
I MICROFLEECE FÖR SKÖNT
VILOLÅGE FÖR HÄNDERNA.
TVÅ RYMPLIGA UTANPÅLIGGANDE
BÄLGANDE FRONTFICKOR
DEN ENA 3 I 1.

VARJE FICKA HAR TRE FICKFUNKTIONER:
EN ENKEL FRONTFICKA MED COVERLAP.
EN FICKA MED DRAGKEDJA SAMT
EN INNERFICKA INUTI DEN ANDRA MED
KARBORREFÄSTE VILKET GÖR DENNA
FICKA URTAGBAR OCH TVÄTTBAR.

www.arrakoutdoor.com

Tel: 0346-804 31

KLART. Ester har gjort sitt för i dag. Nu bär det av hemåt.

Läs mer!

■ VILL DU VETA MER om Ester och de andra, kolla webben på www.sparhundgruppen.se.

En skövlad tropikskog kan aldrig återställas

Visa ditt stöd.
Pg 90 1974-6

Världsnaturfonden WWF
www.wwf.se, 08-624 74 00